BÀI GIẢNG: CẤU TRÚC ĐỀ THI VÀ NHỮNG DẠNG BÀI THƯỜNG GẶP
CHUYÊN ĐỀ: CẤU TRÚC VÀ PHƯƠNG PHÁP THU THẬP THÔNG TIN
MÔN: NGỮ VĂN 12

GIÁO VIÊN: ĐOÀN MẠNH LINH

MỤC TIÊU

- ✓ *Làm quen với câu trúc phần Đọc hiểu trong đề Tư duy Bách Khoa.*
- ✓ *Nắm được các dạng bài trong đề.*
- ✓ *Nhận biết được một số mẹo khi làm bài.*

CẤU TRÚC ĐỀ THI

Câu 1. Thời gian làm bài cho phần Đọc hiểu kỳ thi TSA là bao nhiêu phút ???

A. 20 phút

B. 30 phút

C. 40 phút

D. 45 phút

=> Thời gian làm bài cho phần Đọc hiểu kỳ thi TSA là 30 phút.

Câu 2. Có bao nhiêu loại văn bản trong phần Tư duy đọc hiểu ?

A. 2

B. 3

C. 4

D. Rất nhiều

=> Có 3 loại văn bản trong phần Tu duy đọc hiểu bao gồm: Khoa học, văn học, báo chí.

CÁC THỂ LOẠI VĂN BẢN

1 Thể loại văn học

Lưu ý những nội dung sau:

- Chi tiết tiêu biểu, đề tài, câu chuyện, sự kiện, nhân vật trong tính chỉnh thể của tác phẩm.
- Chủ đề, tư tưởng, thông điệp truyền tải qua các hình thức nghệ thuật.
- Các giá trị nhận thức, giáo dục, thẩm mĩ, văn hoá, triết lí nhân sinh từ tác phẩm.
- Những tác động của tác phẩm văn học đến người đọc và tiến bộ xã hội.

2 Thể loại khoa học

Cần lưu ý những nội dung sau:

- Tính khái quát, trừu tượng.

- Tính lý trí, logic.

- Tính khách quan, phi cá thể.

3 Thể loại báo chí

Cần lưu ý những nội dung sau:

- Tính chất thời sự, cập nhạp sự kiện.

- Tính chính xác về thời gian, địa điểm và đối tượng được đề cập.

- Lời văn ngắn gọn, trực tiếp, không trung lập, vòng vo.

- Từ ngữ toàn dân, đa phong cách, sử dụng các biện pháp tu từ.

CÁC KIỂU CÂU HỎI TRONG PHẦN TƯ DUY ĐỌC HIỂU

Câu 3. Có bao nhiêu loại câu hỏi trong phần Tư duy đọc hiểu ?

A. 2

B. 3

C. 4

D. Rất nhiều

=> Rất nhiều

- Câu hỏi "Nhiều lựa chọn"

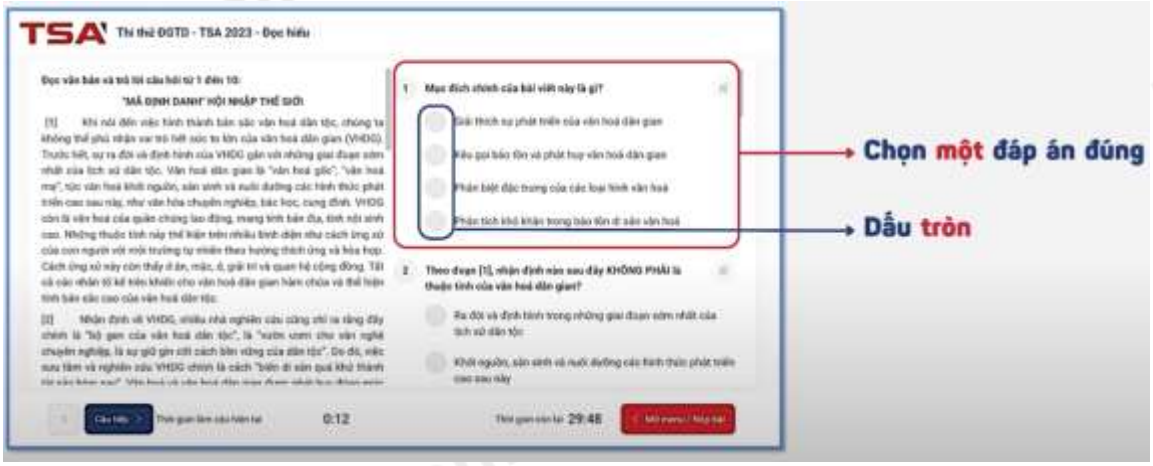
- Câu hỏi đúng sai

- Câu hỏi trả lời ngắn

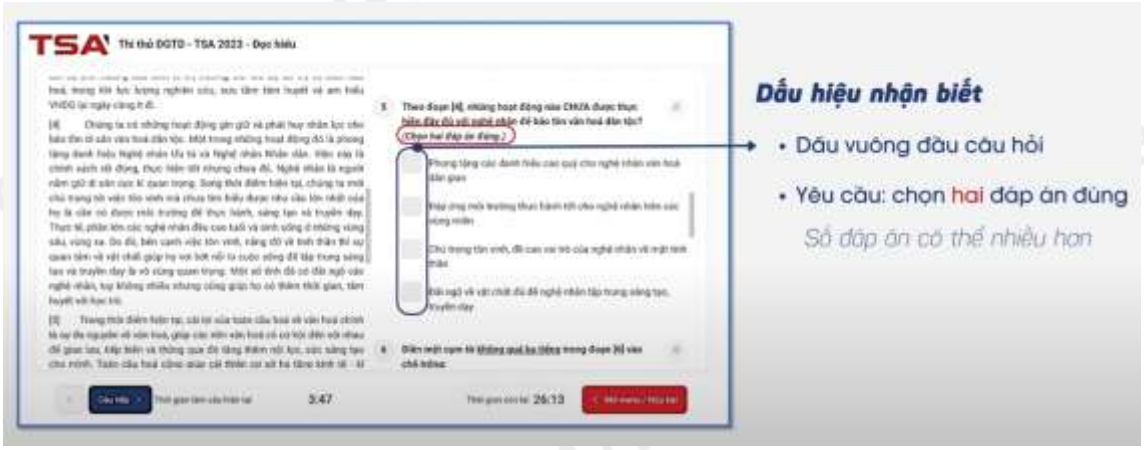
- Câu hỏi kéo thả đáp án

Câu hỏi nối đáp án đúng.

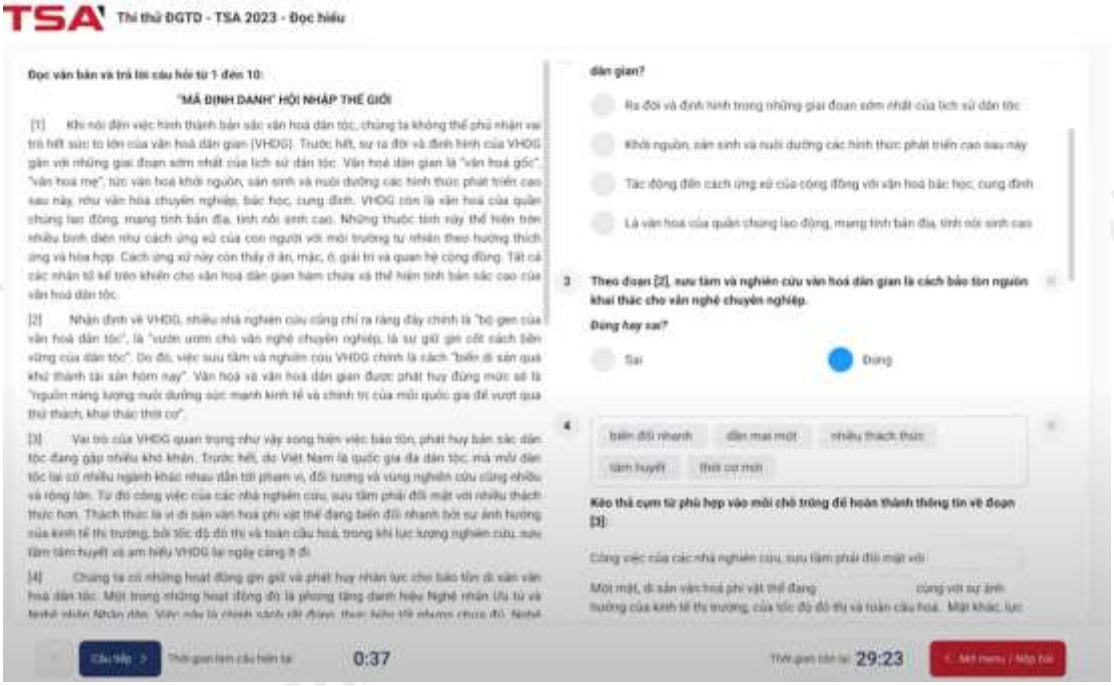
1 Loại chọn một đáp án đúng

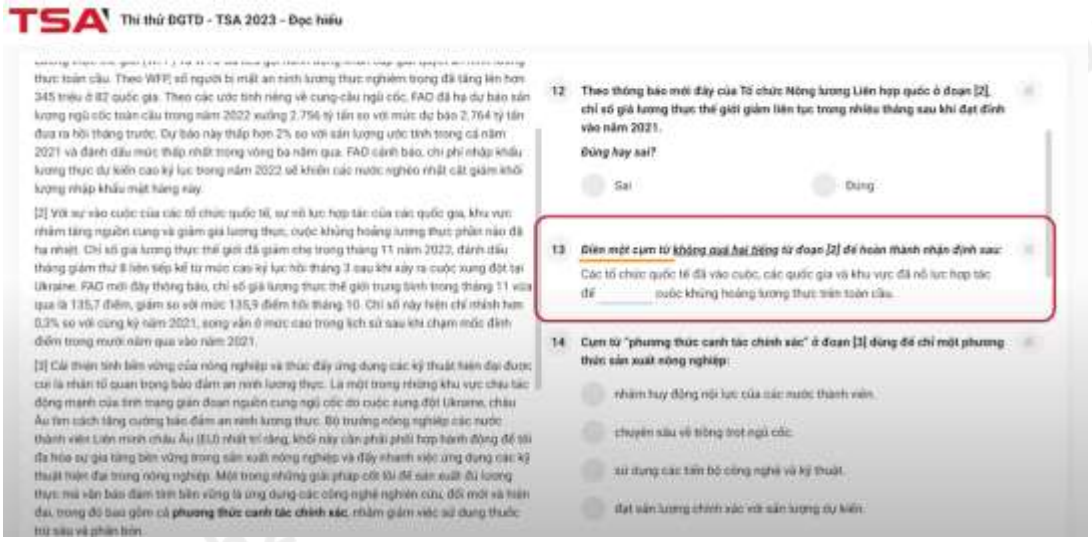
2 Loại chọn nhiều đáp án đúng

3 Loại chọn đúng sai

4 Loại điền từ

5 Loại kéo thả

Câu 4. Các câu hỏi được chia thành mấy cấp độ trong thang đánh giá tư duy ?

A. 2

B. 3

C. 4

D. Rất nhiều

=> Các câu hỏi được chia thành 3 cấp độ trong thang đánh giá tư duy: Tái hiện > Suy luận > Bậc cao.

ĐỐI TƯỢNG VÀ CÁCH HỌC

- Nâng cao kỹ năng đọc nhanh, đọc hiểu, suy luận, phán đoán và loại trừ
- Kiến thức cần ghi nhớ ít, nhưng phải nắm vững đặc trưng cốt lõi thể loại
- Phân bổ hợp lý

1 Kĩ thuật đọc lướt.

- Skimming (Đọc lướt): Mục đích: Tìm ý chính, nắm được nội dung tổng quát của văn bản.
- Cách thực hiện:

+ Chỉ tập trung vào tiêu đề, đề mục, đoạn mở đầu, đoạn kết, câu chủ đề.

+ Lướt mắt nhanh qua toàn bộ văn bản, không dừng lại ở chi tiết nhỏ.

+ Tập trung nhận diện từ khóa nổi bật hoặc ý chính trong từng đoạn.

2 Kĩ thuật đọc quét.

- Mục đích: Tìm kiếm thông tin cụ thể trong văn bản.
- Cách thực hiện:
- Xác định trước thông tin cần tìm (số liệu, tên riêng, ngày tháng, từ khóa).
- Dùng mắt "quét" nhanh dọc văn bản, không cần đọc hiểu hết.

Dừng lại và soi kỹ phần từ khoá câu hỏi trùng với phần văn bản đang đọc.

BÀI TẬP MINH HOẠ

Năng lượng mặt trời là một trong những nguồn năng lượng tái tạo quan trọng nhất hiện nay. Bằng cách sử dụng tấm pin quang điện, con người có thể chuyển đổi ánh sáng mặt trời trực tiếp thành điện năng. Điểm mạnh lớn nhất của năng lượng mặt trời là tính bền vững, vì ánh sáng mặt trời gần như vô tận và không tạo ra khí thải gây hiệu ứng nhà kính. Tuy nhiên, công nghệ này cũng tồn tại nhiều thách thức. Thứ nhất, chi phí sản xuất và lắp đặt hệ thống vẫn còn cao, khiến nhiều hộ gia đình khó tiếp cận. Thứ hai, hiệu suất chuyển đổi của pin quang điện mới chỉ đạt khoảng 20–25%, nghĩa là phần lớn năng lượng ánh sáng vẫn chưa được tận dụng. Ngoài ra, việc phụ thuộc vào điều kiện thời tiết cũng làm hạn chế khả năng cung cấp điện ổn định. Trong tương lai, các nhà khoa học đang nỗ lực phát triển vật liệu mới, có khả năng hấp thụ nhiều ánh sáng hơn và giảm chi phí sản xuất. Nếu thành công, năng lượng mặt trời sẽ trở thành giải pháp then chốt trong việc thay thế nhiên liệu hóa thạch.

1. Đoạn văn trên chủ yếu nói về vấn đề gì?

A. Những ưu điểm nổi bật của năng lượng mặt trời trong việc bảo vệ môi trường.

B. Các thách thức công nghệ và chi phí khi sử dụng pin quang điện.

C. Vai trò, lợi ích, hạn chế và triển vọng của năng lượng mặt trời trong tương lai.

D. Hiệu suất chuyển đổi năng lượng ánh sáng thành điện năng hiện nay.

Trả lời (bằng Skimming – đọc lướt):

- Đọc tiêu điểm: câu mở đầu

- Đọc câu chủ đề và ý tổng kết

- Lướt nhanh các ý chính: ưu điểm (bền vững, không thải khí nhà kính), hạn chế (chi phí, hiệu suất, thời tiết), hướng phát triển (vật liệu mới).

Đoạn văn chủ yếu nói về vai trò, lợi ích, khó khăn và triển vọng tương lai của năng lượng mặt trời.

2. Theo đoạn văn, hiệu suất chuyển đổi của pin quang điện hiện tại so với lượng ánh sáng mặt trời chiếu vào là như thế nào?

A. Chỉ khoảng 20–25% ánh sáng được chuyển thành điện năng, phần lớn năng lượng bị bỏ phí.

B. Khoảng 20–25% ánh sáng được hấp thụ, trong khi phần còn lại bị phản xạ.

C. Khoảng 25–30% ánh sáng được chuyển thành điện năng trong điều kiện thời tiết lý tưởng.

D. Dưới 20% ánh sáng có thể chuyển hóa thành điện năng, do hạn chế của công nghệ.

- Vận dụng cách đọc quét:

+ Xác định nghĩa của từ và cụm từ.

+ Phân tích việc lựa chọn từ ngữ của tác giả.

+ Xác định dẫn chứng.

+ Xác định thông tin đúng/sai.

=> A và B.

MỘT SỐ LƯU Ý

- Đọc toàn bộ văn bản.

- Mẹo xác định các đáp án sai.

+ Quá chung chung - đây là các phương án không sai, nhưng ý nghĩa, nội dung lại quá bao quát, vượt ra khỏi khuôn khổ bài đọc.

+ Quá chi tiết - đây là các phương án chứa một thông tin hay chi tiết được đề cập trong văn bản, tuy nhiên lại quá "hẹp" để có thể bao trùm một thông tin được khái quát nào đó.

+ Quá "cực đoan" - biểu hiện của các phương án "cực đoan" là sự xuất hiện của các từ định tính, định lượng như "tất cả", "mọi", "hoàn toàn", "chỉ", "duy nhất", "không bao giờ", "luôn luôn".

+ Quá "hoàn hảo" - thông tin trong phương án được diễn đạt gần như trùng khớp với những gì xuất hiện trong bài đọc, nhưng lưu ý, có một hoặc một vài từ "phá hỏng" sự hoàn hảo đó.

+ "Râu ông nọ cắm cằm bà kia" - người ra đề cố tình ghép nối thông tin trong văn bản một cách không chính xác, ví dụ gắn một đối tượng này với mô tả, thông tin của một đối tượng khác trong bài.